

110123-2

Protože však existuje celá dlouhá myšlenková tradice, která chce všechno zakládat a stavět na tzv. smyslových datech, musíme aspoň stručně poukázat na mylnost jejích předpokladů. Všechny údaje našich smyslů jsou sice založeny na určitých podnětech z vnějšího světa (ze světa kolem nás) a na určitých reakcích jednotlivých buněk a celých tkání a orgánů našeho těla, ale o tom všem my jako vnímající původně nic nevíme; to, co si opravdu už uvědomujeme, je už silně zpracovaný výsledek „procesů“ (aktivit), které z větší části nemáme pod svou vědomou kontrolou, ale které zčásti (a jakoby z „jiné“ strany) můžeme začít vědomě sledovat a postupně stále víc kontrolovat. Tak kupř. máme jakoby zřetelný dojem, že vidíme strom nebo květinu nebo nějaké zvíře atd., ale dnes už na základě mnoha pozorování i pokusů a díky stále vylepšovaných vědeckých teorií víme, že každý náš „obraz“ rostliny nebo zvířete, jak si jej uvědomujeme ve svém „vidění“, je založen na nesčetných nepatrných reakcích jednotlivých buněk v pozadí našich dvou očí na jednotlivé fotony nebo na celé skupiny fotonů světla, jež se odrazilo od povrchu oné právě vnímané rostliny nebo zvířete. To co se domníváme „přímo“ vidět, že ve skutečnosti velmi komplikovaným způsobem vytvořená, vyprodukovaná konstrukce, která vůbec není ničím „základním“. o co by se všechno naše další poznávání a uvažování mohlo s jistotou opírat, ale spíše něco, co musíme ustavičně považovat za pouze částečné a nedokonalé „přiblížení“ ke skutečnostem, k nimž jinak žádný jiný přístup není možný. Smyslové orgány tak musíme považovat za velmi důležité prostředky a nástroje našeho poznávání skutečnosti, ale zároveň si musíme být stále vědomi toho, že představují prostředek je velmi omezený a jen zčásti spolehlivý, který musíme mít proto vždy znovu pod bedlivou kontrolou, a to především tam, kde rozpoznáváme jeho meze a nedostatky.

(110123-2.)